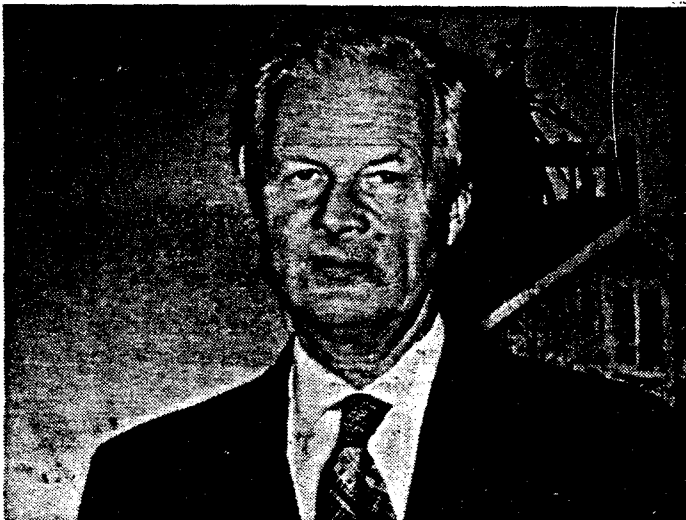

Først med NATO fikk vi allierte

DEBATT

Av redaktør Idar Aarheim

Alle som har fulgt med i debatten om Norge under krigen, vet å verdsette den banebrytende innsats John Sand har gjort for å korrigere den ensrettede historiskrivning som har preget det offisielle Norge i etterkrigstiden. Denne historieskrivning er populært med rette blitt kalt Skodvin-legenden. Den er oppkalt etter Magne Skodvin fordi han som medlem av Hjemmefrontens ledelse, sosialist og historieforsker av styresmakter og forlagsverden er blitt tildelt et slags monopol når det gjelder fortolkningen av krigstidens norgeshistorie. At Skodvin også har prestert flere spenstige bortforklaringer, hører med i bildet. Han er jessingtidens kanoniserte kroniker. Blant annet har han vunnet seg en slags herostratisk berømmelse ved å benekte at Norge foretok en total, militær kapitulasjon 10. juni 1940 enda kapitulasjonsav-

MONOPOLIST? Professor Magne Skodvin har dominert norsk okkupasjonshistorie til den grad at det dreier seg om et monopol, mener innsenderen (Foto: Per Ståle Bugjerde).

talen på dette punkt ikke rommer muligheter for tvil fordi det står at vi kapitulerte med «samtlige stridskrefter». Dette kan da også de tyske forhandlere som ennå lever, til fulle bekrefte.

En amatør i arenaen

Også de innlegg John Sand i senere tid har hatt i Nationen, bidrar til å befeste hans ry som en av de beste kjennere av krigstidens historie, et ry som vel Morgenbladets tidligere sjefredaktør Chr. Christensen var den første til å fremheve. Sands «Norge under krigen» (Nationen 3.12.1987) inngår i rekken av poengterte og velfunderte artikler om temaet.

Derfor var det bedrøvelig å lese Sverre Svartkjønli's emosjonelle utgydelser som Nationen hadde slått stort opp 29.12.1987. Herr Svartkjønli tillater seg å etterlyse John Sands kvalifikasjoner som burde være selvsinnende for alle som seriøst befatter seg med disse spørsmål. Sands kritiker opplyser at han

«er amatør i historie og statsvitenskap.»

Det er jo vennlig av herr Svartkjønli å fortelle oss dette, men dessverre er det bortkastet spalteplass og en grov undervurdering av lesernes oppfatningsevne. At han er amatør, fremgår dessverre med pinlig klarhet i annen hver linje han skriver. Denne vår duellant er forresten altfor beskjeden når han hevder å være amatør bare i de nevnte disiplinene. Jeg kan i farten se at han også er det på andre fagfelt: norsk og tysk.

Amatørtilhenger av Skodvin

Dessuten er han en amatørtilhenger av Skodvin. Men i så henseende kan herr Svartkjønli trøste seg med at han er i selskap med de mange – om enn ikke med de beste. En profesjonell historiker går ad fontes.

Men hva gjør en ambisiøs amatør som Sverre Svartkjønli?

Jo, han går til Magne Skodvin! Men denne drevne historiske jangler har tryllet vekk mangt et ubehagelig historisk faktum som hindrer en fetisjdyrkelse av London-regjeringen og Hjemmefronten som han selv har «aksjainteresser» i. Det er ikke lite denne «gåverike guten frå Hardanger» i årenes løp har klart å trylle vekk. Mangt og meget er forsvunnet i Skodvins historiske skoddeheim som har lagt et tåketeppe over krigstidens norske historie.

Tåken letner

Når det etter hvert som etterkrigstiden også i Norge ebber ut, her til lands begynner å komme solstreifer over det historiske landskap, skyldes det blant annet John Sands innsats.

Det hjelper selvfølgelig at selve tåkefyrristen har gått av som professor. Han leder ikke lenger den obligatoriske alfedans på

Blindern med diktatorisk myndighet. Han har steget ned fra sitt profesjonelle kateter og blitt amatør han også. Nærmere bestemt med uleselige, langdryge artikler i Aftenposten hvor han etter en tøff debattrunde, ble reddet av avisens påpasselige sluttstrek mens han hang i tauene.

Forbrytelsen mot våre sjøfolk

Men er da ikke dette et innlegg mot Sverre Svartkjønli?

Jovisst!

Vansken er bare den at herr Svartkjønli's innlegg kun er en dårlig avskrift av Skodvin. Det eneste eleven har bidratt med, er enkelte originale misforståelser som når han for eksempel skriver «at den norske handelsflåten kom til å spille en stor rolle» først etter den tyske marsj mot Sovjetunionen.

Langtifra! Det var vår lettsindige flåteavtale med Storbritannia fra senhøsten 1939 som gjorde det klart for Tyskland at Norges nøytralitet ikke var til å stole på. Dessuten hadde partipolitikerne med Nygaardsvold-regjeringen i spissen på forhånd ødelagt vår forsvarsevne med det brukte geværs politikk.

At Sovjetimperiets vestgrense nå skjærer tvers gjennom Sentral-Europa, skyldes de vestalliertes massive militære hjelp under krigen som var like kortsynt som den var effektiv. Uten konvoifarten på Murmansk, hadde sovjeternes vestgrense fortsatt befunnet seg øst for Polen. Vi av etterkrigsgenerasjonen som ikke er kommunister eller sosialistens løpegutter, synes det hadde vært langt mer betryggende.

London-regjeringen er ansvarlig for at noen tusen sjømenn mistet livet i konvoifart. Det er tapstall som ikke tjener den til ære. De må føres på denne regjerings lange synderegister.

Den ubehagelige realitet er den at disse norske sjøfolk ble ofret for at Sovjetunionen skulle vinne krigen!

Bare leietjenere

Og som John Sand har påvist, var Norge ikke alliert hverken med vestmaktene eller Sovjetunionen. London-regjeringen opptrådte kun som deres ydmyke og servile leietjenere. Det var først da de allierte hadde vunnet krigen for dem (som Kong Haakon ganske riktig sier i talen den 22.8.1945), at de kunne starte feiringen av seg selv som suverene helter – en feiring som uavbrutt har kunnet foregå i snart 43 år på grunn av et meningsmonopol.

Først i 1949 ble vi gjennom NATO alliert med vestmaktene – og etter hvert ironisk nok også med Tyskland – nettopp mot Sovjetunionen! Først da ble partipolitikerne med Arbeiderpartiet i spissen, klar over det som tusener av frivillige frontkjemper allerede under krigen var rede til å ofre livet for: Sovjetunionen var hovedtrusselen mot Vesten! Fordi disse unge menn hadde vært for tidlig ute med sin innsikt og idealisme, måtte de overlevende sone lange fengselsstraffer og lide tap av almene menneskerettigheter og aktelse i det norske samfunn!

Forøvrig finner jeg en videre diskusjon med herr Svartkjønli ufruktbar. Det ville være som å flikke på taket av et sammenrast hus.

Skriv kort

Mange av leserinnleggene Nationen får, er svært plaskrevende. Gjør oss den tjenesten og skriv kort, slik at flere slipper til i debattspaltene.